

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu X.G.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 26 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem nadanym 3 czerwca 2025 r. w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, które wpłynęło do Sądu Najwyższego 4 czerwca 2025 r. X.G. (dalej: „skarżąca”) wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżąca wniosła o „uznanie wyborów, które odbyły się w dniach 2025-06-01 i/lub 2025-05-18 za nieważne prawnie (unieważnienie)”, zarzucając możliwość stosowania aplikacji mObywatel do potwierdzania tożsamości wyborcy bez

wykorzystania narzędzia mWeryfikator. Protest w istocie sprowadza się do stwierdzenia, że nie weryfikowano w należyty sposób tożsamości wyborców posługujących się aplikacją mObywatel, nie zapewniając odpowiedniego zabezpieczenia przed nadużyciami.

Postanowieniem z 26 czerwca 2025 r. Sąd Najwyższy połączył sprawy o sygn. akt: I NSW 55/25 (z protestu D.L.) ze sprawą o sygn. akt I NSW 45/25, celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt I NSW 45/25, z uwagi na ich tożsamą treść.

Prokurator Generalny wskazał, że wniesiony protest wyborczy nie spełnia warunków określonych w przepisach art. 321 § 1 w zw. z art. 82 § 1 k.wyb., [nie odpowiada bowiem ustawowemu pojęciu zarzutów protestu wyborczego.

W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej w proteście nie sformułowano zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 w związku z art. 321 § 3 k.wyb. podstaw jego wniesienia – protest nie spełnia ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, a także nie przedstawiono i nie wskazano dowodów, na których skarżąca opiera swoje zarzuty.

Prokurator Generalny i Państwowa Komisja Wyborcza w swoich stanowiskach wniesli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Jak wynika z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wniesiony z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
- 2) naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Ze wskazanego uregulowania wynika, że protest może być skutecznie wniesiony wyłącznie w określonym terminie. Stosownie do treści art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy powinien pozostawić bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych. Jednocześnie niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Stosownie do brzmienia art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty wskazując dowody, na których je opiera.

Termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP rozpoczyna swój bieg od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, a zatem został on wniesiony w terminie.

Skarżąca nie przedstawiła ani nie przywołała dowodów potwierdzających, że doszło do jakichkolwiek nieprawidłowości w zakresie weryfikacji tożsamości wyborców i, że miało to wpływ na wynik wyborów. Zarzuty skarżącej opierają się na przypuszczeniu nieznajującym potwierdzenia w dowodach. Oznacza to, że rozpatrywany protest wyborczy ma charakter abstrakcyjny. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest przy tym stanowisko w którym wskazuje się, że protest wyborczy nie może czynić przedmiotem zarzutów jedynie potencjalnych naruszeń prawa wyborczego (np. postanowienie SN z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

Jako załącznik do protestu wyborczego dołączono publikację, która poddaje w wątpliwość to, czy aplikacja mObywatel powinna być w ogóle dopuszczona jako narzędzie do weryfikacji tożsamości obywateli w trakcie wyborów. Sąd Najwyższy wyjaśnia, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym możliwość stwierdzenia tożsamości wyborcy za pomocą dokumentu mobilnego obsługiwane przez aplikację mObywatel wynika z brzmienia art. 7 ust. 4 ustawy o aplikacji mObywatel

(t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1275 ze zm.) i pozostaje w zgodzie z art. 52 § 1 k.wyb. Innymi słowy okoliczność, że stwierdzenie tożsamości wyborcy może być dokonane na podstawie aplikacji mObywatel wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, a zatem nie można wyłączyć takiej możliwości.

Sposoby potwierdzenia autentyczności, ważności, integralności lub pochodzenia dokumentu mobilnego obsługiwanego przez aplikację mObywatel wynikają z ustawy o aplikacji mObywatel. Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 4 i 5 ww. ustawy, potwierdzenie takie może odbywać się poprzez weryfikację zabezpieczenia wizualnego tego dokumentu lub poprawności funkcjonowania usługi pozwalającej na obsługę tego dokumentu. Weryfikacja tożsamości metodą kryptograficzną (za pomocą unikalnych kodów QR wygenerowanych specjalnie na potrzeby wyborów Prezydenta RP) była funkcjonalnością udostępnioną przez Ministerstwo Cyfryzacji kierowane przez Ministra Cyfryzacji, który realizuje zadania w zakresie funkcjonowania i korzystania z aplikacji mObywatel (art. 1 pkt 5 ustawy o aplikacji mObywatel). Metoda ta korzystała z obu wymienionych w art. 9 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o aplikacji mObywatel sposobów weryfikacji dokumentu mobilnego. Dokładny sposób potwierdzenia przez członków obwodowych komisji wyborczych tożsamości wyborców korzystających z aplikacji mObywatel i czynności jakie należało podejmować w przypadku, gdy autentyczność dokumentu mobilnego budziła wątpliwości, zostały zawarte w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej (art. 43 ppkt 1 Uchwały nr 165/2025 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 kwietnia 2025 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. w brzmieniu nadanym przez Uchwałę nr 189/2025 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 maja 2025 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r.).

Zauważyć przy tym należy, że kwestia weryfikowania tożsamości wyborców za pomocą aplikacji mObywatel była przedmiotem skargi na powołane wyżej

wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza, wykonując postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2025 r., I NSW 19/25, doprecyzowała w swoich wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych sposób weryfikacji tożsamości wyborcy za pomocą aplikacji mObywatel. Ponadto Komisja wskazała, że: „Członkowie komisji mogą w razie wątpliwości korzystać z wszelkich dostępnych metod weryfikacji, przy czym co należy podkreślić – w razie braku możliwości weryfikacji wyborcy **nie jest dopuszczalne** wydanie karty do głosowania”. Tym samym Państwowa Komisja Wyborcza dopuściła również stosowanie mWeryfikatora, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o aplikacji mObywatel.

Tym samym, sposób potwierdzania tożsamości wyborców korzystających z aplikacji mObywatel przy wykorzystaniu metody wizualnej i kryptograficznej jest zgodny z prawem. Organy państwa podjęły środki mające na celu przeciwdziałanie ewentualnym nadużyciom. Efektywność tych środków winna być przedmiotem badania ze strony PKW oraz Ministerstwa Cyfryzacji. Jednocześnie zwracanie uwagi na potencjalne zagrożenia i postulowanie wzmocnienia zabezpieczeń jest nie tylko uprawnione, ale wręcz pożądane. Kierowanie takich sygnałów do kompetentnych organów, jak Ministerstwo Cyfryzacji, NASK czy PKW, sprzyja prewencji i zwiększeniu transparentności procesów wyborczych. Otwartość na sugestie społeczne w kształtowaniu mechanizmów ochronnych wyborów jest kluczowa dla budowania zaufania obywatelskiego i niepodważalności procesu demokratycznego.

Z uwagi na wskazane okoliczności, na mocy art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[K.O.]

[a.ł]